HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN HUYỆN HƯỚNG HÓA	CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Số: 110/BC-HĐND	*Hướng Hóa, ngày 16 tháng 12 năm 2022*

BÁO CÁO
Thẩm tra của Ban Dân tộc HĐND huyện
trình tại kỳ họp thứ mười – HĐND huyện khóa XI, nhiệm kỳ 2021 - 2026

Thực hiện chức năng, nhiệm vụ theo luật định và sự phân công của Thường Trực HĐND huyện tại Kế hoạch số 95/KH-HĐND ngày 23/11/2022 về tổ chức kỳ họp thứ mười, nhiệm kỳ 2021 - 2026; trên cơ sở nghiên cứu Báo cáo số 645/BC-UBND ngày 08/12/2022 của UBND huyện, về báo cáo tình hình kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng - an ninh năm 2022 và nhiệm vụ trọng tâm phát triển kinh tế - xã hội năm 2023, kết hợp giám sát, khảo sát việc thực hiện các chính sách dân tộc, Ban Dân tộc HĐND huyện thống nhất với những nhận định, đánh giá trong báo cáo của Ủy ban nhân dân huyện trình tại kỳ họp thứ mười HĐND huyện, đồng thời có một số ý kiến như sau:

I. Tình hình phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh năm 2022 và kế hoạch nhiệm vụ trọng tâm phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh năm 2023.

1. Tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh năm 2022.

Trong năm 2022, mặc dù gặp nhiều khó khăn, thách thức như những tháng đầu năm vẫn tiếp tục bị ảnh hưởng của dịch Covid - 19, nhưng được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của Huyện ủy, HĐND, UBND, sự quyết tâm, nỗ lực của các ban, ngành và cả hệ thống chính trị, sự nỗ lực của nhân dân trên địa bàn huyện, tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh, chính trị, trật tự an toàn xã hội ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện năm 2022 nhìn chung ổn định, nhiều lĩnh vực phục hồi và tiếp tục tăng trưởng có những chuyển biến tích cực, các tiềm năng lợi thế được khai thác, đạt nhiều kết quả khả quan.

Các chính sách, chương trình, dự án đầu tư và hỗ trợ tiếp tục được triển khai thực hiện kịp thời; các nguồn vốn Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững, Nông thôn mới, Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc và miền núi giai đoạn 2021 - 2030 tiếp tục được quan tâm đầu tư xây dựng.

Công tác giảm nghèo, đào tạo nghề và giải quyết việc làm, các chính sách an sinh và phúc lợi xã hội đối với đồng bào dân tộc thiểu số được quan tâm thực hiện khá đầy đủ; các chế độ chính sách đối với đồng bào dân tộc thiểu số, hộ nghèo, hộ cận nghèo gia đình chính sách, người có công, người có uy tín trong đồng bào DTTS ở các xã, thôn bản đặc biệt khó khăn được cấp phát đầy đủ, kịp thời, đúng đối tượng

phát huy hiệu quả góp phần phát triển kinh tế, an sinh xã hội[1]; Bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của đồng bào DTTS được gìn giữ, bảo tồn và phát huy.

Công tác giáo dục đào tạo được chú trọng, chất lượng giáo dục có nhiều chuyển biến tích cực, nề nếp kỷ cương dạy học được giữ vững. Môi trường giáo dục thân thiện ngày càng phát huy tác dụng, học sinh tích cực, tự giác trong học tập và rèn luyện. Chất lượng mũi nhọn học sinh giỏi được nâng lên. Các chế độ chính sách ưu tiên của học sinh được thực hiện nghiêm túc, đặc biệt là chế độ của học sinh dân tộc thiểu số; các nguồn vốn đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng cho các trường học ở các trường vùng đồng bào dân tộc thiểu số tiếp tục được ưu tiên xây dựng, các chế độ ưu tiên hỗ trợ cho học sinh được thực hiện nghiêm túc, đặc biệt là chế độ của học sinh dân tộc thiểu số[2].

Công tác chăm sóc bảo vệ sức khỏe, khám chữa bệnh cho nhân dân và phòng chống dịch bệnh được quan tâm, thực hiện thường xuyên; Tổ chức thực hiện tốt các biện pháp phòng chống dịch Covid - 19 đảm bảo "thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả Covid - 19" vừa phòng chống dịch, vừa phát triển kinh tế - xã hội, đến nay dịch bệnh Covid-19 vùng đồng bào DTTS trên địa bàn huyện được kiểm soát tốt.

Hoạt động thông tin, liên lạc cơ bản đáp ứng nhu cầu của nhân dân, duy trì phủ sóng truyền hình 100% thôn, bản; nhiều hoạt động VH - TDTT được tổ chức nhân các ngày lễ lớn của quê hương, đất nước; Tập trung tuyên truyền người dân nâng cao ý thức phòng chống dịch Covid - 19, tuyệt đối không được chủ quan lơ là, mất cảnh giác, tham gia tiêm vắc xin phòng Covid - 19 khi đủ điều kiện.

Tình hình an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội trên địa bàn huyện cơ bản ổn định, an ninh biên giới được giữ vững, nhân dân chấp hành tốt các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước.

Vai trò của già làng trưởng bản, người có uy tín trong cộng đồng dân cư được phát huy góp phần giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội khu vực có đông đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống.

Hoạt động của các tôn giáo theo Hiến chương, điều lệ của tôn giáo và chấp hành tốt chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.Nhìn chung hoạt động của các tôn giáo diễn ra theo đúng nội dung, chương trình đã đăng ký, các hoạt động thuần túy tôn giáo.

---

[1] Thực hiện tốt chính sách an sinh xã hội, chăm lo đời sống vật chất và tinh thần các tầng lớp Nhân dân, nhất là những gia đình chính sách có công, đối tượng bảo trợ xã hội, hộ nghèo người DTTS, trao quà Chủ tịch nước cho các đối tượng chính sách người có công và thân nhân của họ là 1.836 đối tượng với tổng số tiền là 561.300.000đ; Trong năm 2022 đã tạo việc làm mới cho 3.078 lao động, trong đó 2035 lao động là người DTTS.

Tổ chức thăm hỏi, động viên 99 người có uy tín trong đồng bào DTTS nhân dịp Tết Nguyên đán Nhâm Dần 2022 với số tiền là 49,5 triệu đồng, tổ chức 3 đợt cho 99 người có uy tín đi thăm quan, học tập kinh nghiệm tại các địa phương trong tỉnh; Tiếp tục thực hiện hỗ trợ cho người dân theo các nội dung hỗ trợ của Nghị quyết 10/NQ-HĐND ngày 18/7/2018 của HĐND tỉnh và Quyết định số 4069/QĐ-UBND huyện cho các xã trên địa bàn huyện…

[2] Trong năm 2022, phòng Giáo dục và đào tạo huyện đã thẩm định hồ sơ các đối tượng hưởng chính sách học kỳ I năm học 2022 - 2023 trình UBND huyện phê duyệt hỗ trợ cho các trường học thực hiện chính sách hỗ trợ giáo dục đào tạo trên địa bàn huyện là 17.861.830.000 đồng.

2. Khó khăn, hạn chế.

Mặc dù được sự quan tâm của các cấp các ngành đối với phát triển kinh tế xã hội ở vùng đồng bào DTTS sinh sống, tuy nhiên bên cạnh những mặt tích cực đã đạt được Ban Dân tộc HĐND huyện nhận thấy, tình hình kinh tế xã - hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số năm qua vẫn còn gặp một số khó khăn, tồn tại tác động đến việc thực hiện công tác dân tộc trong thời gian tới, đó là:

- *Về phát triển kinh tế:* Phát triển kinh tế còn thấp, chưa đồng đều ở các vùng, chuyển đổi cơ cấu kinh tế còn chậm, kinh tế nông - lâm nghiệp phát triển chưa bền vững, quy mô sản xuất nhỏ, manh mún, phân tán, chưa khai thác hiệu quả đất sản xuất.

Đời sống bà con nhân dân ở các xã đặc biệt khó khăn, xã biên giới vẫn còn gặp rất nhiều khó khăn, thu nhập vẫn còn bấp bênh, thiếu ổn định, giá cả một số mặt hàng nông sản xuống thấp; Tỷ lệ hộ nghèo dân tộc thiểu số vẫn còn cao so với tỷ lệ hộ nghèo toàn huyện[3]; kết quả giảm nghèo còn thiếu tính bền vững, nguy cơ tái nghèo cao; Công tác đào tạo nghề gắn với tạo việc làm ở một số nơi còn thực hiện thiếu đồng bộ, đa phần người lao động sau đào tạo nghề tự tìm kiếm việc làm hoặc tìm được việc làm nhưng không bền vững, trình độ nhận thức của đồng bào DTTS còn hạn chế, do đó chưa mạnh dạn đăng ký tham gia xuất khẩu lao động...

Bên cạnh đó, do ảnh hưởng của các đợt mưa lũ của những năm trước nên nhiều công trình cơ sở hạ tầng, đường giao thông bị hư hỏng, hệ thống nước sinh hoạt và tự chảy nhiều nơi bị xuống cấp, hư hỏng nhưng chưa được khắc phục, sữa chữa; một số nơi nguồn nước bị vôi hóa nên các công trình tự chảy và giếng khoan đều không hợp vệ sinh.

Năm 2022, là năm đầu tiên triển khai thực hiện các Chương trình MTQG giai đoạn 2021 - 2025, hệ thống các văn bản hướng dẫn của cấp trên ban hành chậm hoặc chưa có các văn bản hướng dẫn cụ thể, do đó các đơn vị, các địa phương gặp nhiều khó khăn trong việc tổ chức triển khai thực hiện; Nhu cầu đầu tư đường giao thông phục vụ sản xuất, kết nối liên vùng và duy tu sửa chữa cơ sở hạ tầng tại các xã đặc biệt khó khăn còn rất lớn, nhưng nguồn vốn chưa đáp ứng yêu cầu.

Trong thực hiện nông thôn mới nguồn vốn đối ứng từ ngân sách các địa phương thấp, khả năng huy động nguồn lực từ nhân dân rất ít nên ảnh hưởng lớn đến mục tiêu, lộ trình kế hoạch xây dựng nông thôn mới của các địa phương. Nhiều xã giảm tiêu chí nông thôn mới, một số tiêu chí đạt còn ở mức tối thiểu, thiếu tính bền vững như giao thông, cơ sở vật chất trường học...

Việc thực hiện Nghị quyết số 10/2018/NQ-HĐND của HĐND tỉnh và Quyết định số 4069/QĐ-UBND ngày 26/10/2018 do những yếu tố khách quan nên tiến độ

---

[3] Theo kết quả rà soát hộ nghèo, hộ cận nghèo cuối năm 2022 toàn huyện có 6.068 hộ nghèo, chiếm tỷ lệ 26,45% so với tổng số hộ dân cư trên địa bàn huyện (6.068 hộ/22.942 tổng số hộ dân cư), trong đó hộ nghèo đồng bào dân tộc thiểu số chiếm 95,3% trong tổng số hộ nghèo và chiếm 55,18% so với hộ đồng bàn dân tộc thiểu số với 5.784 hộ/10.481 hộ DTTS.

thực hiện đo đạc, cấp giấy cho người dân đến nay vẫn còn chậm so với kế hoạch đề ra.

- *Về văn hóa - xã hội:* Bản sắc văn hóa phi vật thể như các lễ hội truyền thống, các làn điệu dân ca, dân vũ đang dần bị mai một do tác động của hội nhập các nền văn hóa nhưng huyện, tỉnh vẫn chưa có chính sách bảo tồn, cũng như các chính sách để khuyến khích động viên các tập thể và cá nhân nhiệt huyết cống hiến trong công tác bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa truyền thống.

Cơ sở vật chất của một số trường vùng bản còn thiếu và xuống cấp. Các trường bán trú còn thiếu thốn về các điều kiện cho các em học sinh ăn, ở và sinh hoạt, chưa đáp ứng nhu cầu bán trú của các em học sinh; vì thiếu giáo viên nên vẫn còn tình trạng lớp ghép ở cấp tiểu học các trường vùng bản; vẫn còn tình trạng học sinh bỏ học, tỷ lệ chuyên cần chưa cao đặc biệt là học sinh ở các trường vùng bản[4]; việc chuyển đổi sang mô hình trường phổ thông dân tộc bán trú theo Nghị quyết số 19/NQ - HĐND ngày 20/7/2019 của HĐND tỉnh vẫn còn chậm[5].

Tỷ lệ cán bộ, công chức cấp xã người dân tộc thiểu số công tác tại các xã vùng đồng bào DTTS có su hướng giảm dần qua các năm (từ 48,36 % năm 2018 đến năm 2022 chỉ còn 42,92 %) trong khi đó nhiều sinh viên dân tộc thiểu số tốt nghiệp ra trường vẫn chưa có việc làm, đặc biệt là sinh viên cử tuyển[6].

- Tình trạng tranh chấp, khiếu kiện trong vùng DTTS vẫn xảy ra, nổi lên là tình hình khiếu kiện liên quan đến các dự án điện gió như: Công tác đền bù, giải phóng mặt bằng, khắc phục thiệt hại do sạt lỡ, bồi lấp ruộng lúa, hoa màu[7].

Công tác quản lý dân cư và quản lý đất đai, hộ tịch sau khi các hộ dân nhận đền bù điện gió còn hạn chế, vẫn còn tình trạng một số hộ dân tự tìm nơi ở mới, làm nhà bất hợp pháp trên đất rừng phòng hộ hoặc di cư tự do đến địa bàn khác sinh sống.

Năm 2022 trên địa bàn huyện tình trạng tảo hôn vẫn diễn ra, chủ yếu tập trung ở các xã vùng đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống[8]; theo kiến nghị của cử tri thì hiện nay tình trạng dân di cư tự do và kết hôn không giá thú chưa được nhập quốc tịch trên địa bàn huyện vẫn còn.

- *Về quốc phòng - an ninh:* Tình hình vi phạm an ninh trật tự và tệ nạn xã hội, ma túy trên địa bàn vẫn diễn biến phức tạp, nổi lên là các vụ mua bán, vận chuyển các chất ma túy với số lượng lớn, người vận chuyển là con em đồng bào DTTS sinh sống ở hai bên biên giới.

---

[4] Tỷ lệ học sinh bỏ học: Cấp tiểu học 0,08%, cấp THCS 1,16%.

[5] Theo Nghị quyết số 19/NQ-HĐND ngày 20/7/2019 của HĐND tỉnh, năm 2019 chuyển đổi Trường PTDTBT TH&THCS Ba Tầng, Năm 2021 chuyển đổi Trường PTDTBT TH&THCS Hướng Linh, năm 2022 chuyển đổi Trường PTDTBT THCS Thanh.

[6] Báo cáo số 588/BC-UBND ngày 17/11/2022 của UBND huyện hiện còn 26 người DTTS theo học chế độ cử tuyển trong đó: 13 người trung cấp y tế và 13 người đại học, kỹ sư các nghành nghề khác.

[7] Báo cáo số 549/BC-UBND ngày 27/10/2022 của UBND huyện thì có 424 hộ bị thiệt hại do sạt lở, bồi lấp với tổng diện tích nông nghiệp là 41,224 ha của 424 hộ, nhưng 125 hộ vẫn chưa nhận được bồi thường, hỗ trợ khắc phục thiệt hại từ các công ty điện gió.

[8] Năm 2022, tổng số cặp kết hôn trên địa bàn huyện là 645 cặp, trong đó có 32 cặp tảo hôn chiếm tỷ lệ 4,96%.

3. Về nhiệm vụ, giải pháp thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh năm 2023.

Ban Dân tộc HĐND huyện nhất trí với những nhiệm vụ, giải pháp triển khai thực hiện công tác dân tộc năm 2023 đã nêu trong báo cáo của UBND huyện, đồng thời kiến nghị UBND huyện trong quá trình chỉ đạo, điều hành cần quan tâm thêm một số nội dung như:

- Tập trung tổ chức triển khai thực hiện hiệu quả các Chương trình mục tiêu quốc gia, đặc biệt là các dự án thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc và miền núi giai đoạn 2021 - 2030, giai đoạn I: từ năm 2021 - 2025. Phối hợp với các sở, ban nghành và chỉ đạo các địa phương tập trung tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện các Chương trình mục tiêu quốc gia; đẩy nhanh tiến độ triển khai, thực hiện và giải ngân nguồn vốn các chương trình; quan tâm ưu tiên đầu tư xây dựng các công trình thiết yếu để phục vụ phát triển kinh tế - xã hội ở vùng dân tộc thiểu số.

- Nâng cao hiệu quả công tác giảm nghèo, chú trọng đa dạng hóa sinh kế, đào tạo nghề gắn với giải quyết việc làm cho lao động, tăng thu nhập cho đồng bào dân tộc thiểu số; Quan tâm đầu tư xây dựng đường giao thông phục vụ dân sinh và phát triển sản xuất, nhất là hệ thống giao thông đã bị hư hỏng sau các đợt mưa lũ; nâng cấp, sửa chữa, xây mới các công trình nước sạch sinh hoạt trên địa bàn các xã, thu hút đầu tư xây dựng Nhà máy cung cấp nước sinh hoạt cho các xã phía nam của huyện; cung cấp giống cây trồng, vật nuôi và chuyển đổi sinh kế hỗ trợ đồng bào dân tộc thiểu số khôi phục sản xuất để bà con ổn định cuộc sống lâu dài.

- Tiếp tục thực hiện việc xóa phòng học tạm, phòng học mượn giai đoạn 2021 - 2026, huy động mọi nguồn lực đầu tư cho cơ sở vật chất, sân chơi, bãi tập, trang thiết bị phục vụ cho dạy học và các khu bán trú; chuẩn bị tốt các điều kiện cần thiết về cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học để phục vụ tốt cho năm học 2022 - 2023; xúc tiến, đẩy nhanh việc thẩm định, thành lập các Trường Phổ thông dân tộc bán trú trên địa bàn huyện theo Nghị quyết số 19/NQ - HĐND ngày 20/7/2019 của HĐND tỉnh.

- Chỉ đạo đẩy nhanh thực hiện hoàn thành chính sách hỗ trợ đất ở, đất sản xuất và kinh phí cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất ở, đất sản xuất cho đồng bào dân tộc thiểu số và hộ nghèo ở các xã khu vực III, thôn bản đặc biệt khó khăn theo tinh thần Nghị quyết số 10/2018/NQ-HĐND của HĐND tỉnh và Quyết định số 4069/QĐ-UBND ngày 26/10/2018 của UBND huyện.

- Quan tâm phối hợp, đề nghị với các sở ban nghành xem xét ưu tiên trong xét tuyển, tuyển dụng bố trí việc làm cho các sinh viên dân tộc thiểu số đã tốt nghiệp ra trường, đặc biệt là sinh viên cử tuyển về công tác tại các cơ quan, đơn vị và các xã vùng đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện; chú trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng gắn với công tác quy hoạch và sử dụng cán bộ, nhất là cán bộ trẻ có triển vọng tạo nguồn cán bộ trước mắt và lâu dài.

- Chỉ đạo các cơ quan, đơn vị có liên quan và UBND các xã, thị trấn tăng cường

công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật về phòng, chống tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống đặc biệt là ở các xã có tỷ lệ tảo hôn cao trên địa bàn huyện; kịp thời xử lý các trường hợp tảo hôn xảy ra nhằm chấn chỉnh công tác thi hành pháp luật liên quan đến công tác phòng chống tảo hôn trên địa bàn huyện; tiếp tục rà soát nhập quốc tịch cho các hộ dân di cư tự do và kết hôn không giá thú chưa được nhập quốc tịch.

- Tăng cường công tác đấu tranh phòng, chống ma túy và các tệ nạn xã hội trên bàn huyện đặc biệt là các xã biên giới; giải quyết dứt điểm tranh chấp, khiếu kiện liên quan đến tranh chấp đất đai, công tác đền bù, giải phóng mặt bằng của các dự án điện gió và những trường hợp di cư tự do, làm nhà bất hợp pháp trên đất rừng phòng hộ.

- Tiếp tục đẩy mạnh triển khai thực hiện các chính sách đã và đang thực hiện hỗ trợ đặc thù vùng đồng bào DTTS như: Chương trình phát triển thương mại miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo giai đoạn 2021 - 2025; Đề án giảm thiểu tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống; Đề án tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin hỗ trợ đồng bào dân tộc thiểu số phát triển kinh tế xã hội...

II. Thẩm tra các dự thảo Nghị quyết.

Sau khi nghiên cứu các dự thảo Nghị quyết của UBND huyện, Thường trực HĐND huyện, Ban Dân tộc thống nhất với nội dung các dự thảo Nghị quyết trình kỳ họp thứ mười HĐND huyện.

Trên đây là báo cáo thẩm tra của Ban Dân tộc, kính trình kỳ họp thứ mười HĐND huyện khóa XI, nhiệm kỳ 2021 - 2026 xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:
- TT HĐND huyện;
- UBND huyện;
- Các Ban HĐND huyện;
- Các đại biểu HĐND huyện;
- Đại biểu dự kỳ họp thứ mười HĐND huyện;
- VP HĐND&UBND huyện;
- Lưu: VT, Ban Dân tộc.

TM. BAN DÂN TỘC
TRƯỞNG BAN

Hồ Thị Thu Hằng